HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אבל לאכילה א] הוא דלא מרצה:

הדרן עלך קדשי קדשים

חטאת א העוף מועלין בה משהוקדשה ב נמלקה הוכשרה ב] להפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ג ובלינה הוזה דמה חייבין ג] א) עליו משום פיגול נותר וטמא ד ואין בה מעילה: גמ' קתני הוכשרה ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה ליפסל אין אבל לטמויי לא מתניתין מני רבנן היא ב) דתניא אבא שאול אומר טבול יום תחלה

אבל. לענין להתירו לאכילה לא אמר שתהא זריקה מועלת והיינו דקאמר איסורא איכא דאסורה באכילה משום יוצא: הדרן עלך קדשי קדשים

חטאת העוף מועלין בה משהוקדשה. בפה אפילו אם נהנה ממנה מחיים כגון שמכרה דהוציאה לחולין: **הוכשרה להפסל.** כלומר משנמלקה ניתוסף בה קדושה שהיא נפסלת אם נגע בה טבול יום או מחוסר כפורים ובלינה: **הוזה דמה חייבין עליה משום פיגול.** דהזאה דעוף קיימא במקום זריקה דבהמה דהזאה קובעת בפיגול שחישב בו קודם לכן כמו זריקה דבהמה ושוב נמי יש בו איסור נותר וטמא אם נטמא דהזאה קובעת בכל הני: **ואין בה מעילה.** דכיון דהוזה דמה יש בה היתר לכהנים: **גמ' אבל לאיטמויי לא.** שתהא טמאה ומטמאה אחרים לא: **מתניתין.** דקתני הוכשרה ליפסל ולא ליטמא רבנן היא דאמרי כשם שפוסל טבול יום אוכלי תרומה ומשקה תרומה כך פוסל אוכלי קדש דאינו מטמא לטמא אחרים: **דתניא אבא שאול אומר טבול יום תחלה לקדש.** דהוי ראשון ומשוי לקדש שני דאותו שני עושה שלישי ורביעי בקודש ופוסל את התרומה:

רבי

אבל לאכילה לא מרצה כלומר אבל לענין שיאכל לא מהניא זריקה ולא ד] נראה דמה לו להזכיר עיבור צורה דלא איירי ביה ר"ע ה] הל"ל עד כאן לא קאמר ר"ע אלא לאקבועי במעילה ולחיוביה משום פיגול ונותר וטמא ועוד קשיא דבפסחים (דף פב.) משמע דלא מהניא זריקה להצריך עיבור צורה ג) דאמר התם נטמא הפסח או שיצא ישרף מיד ונראה לפרש דה"נ קאמר ו] כי קאמר רבי עקיבא זריקה מועלת ליוצא כלומר לענין דברים האמורים במשנה לאקבועי בפיגול ז] אבל מכל מקום לשריפה אזיל מיד ח] דלא פליג אמתני':

הדרן עלך קדשי קדשים

חטאת העוף. עד השתא איירי בדין פסולי קדשים ט] מתי ימעלו בהם ומכאן ואילך איירי בכשרים: **מועלין בהן משהוקדשו.** פירוש קדושת פה דהיינו כשהקדישן: **הוכשרה ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים.** כלומר י] שאם נגעו ד)[בה טבול יום או מחוסר כפורים] פסול מלאכול: **ובלינה.** יא] בלינת דם בשקיעת החמה א"נ בלינת בשר ליום ולילה ואע"ג דבתר הכי קתני הוזה דמה דמשמע דהשתא לא איירי בהוזה וא"א בלינת יום ולילה אלא לאחר הזאה שהרי ההזאה יב] ביום המליקה דאל"כ איפסל הדם בשקיעת החמה מ"מ נקט גבי מליקה פסול דלינת בשר לפי שמיד שנמלקה יג] מתחלת לינה של יום ולילה ומשעת מליקה מונין: **הוזה דמה חייבין עליה משום כו'.** למ"ד לעיל (דף ה.) היתר אכילה שנינו ר"ל הוזה ממש שנראה לאכילה ולמ"ד היתר זריקה ר"ל שנראה להזות ולמ"ד היתר שחיטה כי היכי דבעינן לעיל גבי יד] קדשים דשייך בהן קבלה שיהא ראוי לקבל כדי טו] להזות הכא נמי דלא שייך קבלה גבי חטאת העוף בעינן שיהא ראוי להזות: **ואין מועלין בה.** בדין היה לו למיתני חטאת העוף עם פרים הנשרפים דתרוייהו לא סלקו לגבוה כולהו טז] אלא שצריך להקדים חטאת העוף לעולת העוף לפי יז] שהיא קודמת [ועולת] העוף שונה קודם לכל הקרבנות לפי שיש בה שייכות למעילה יותר ואף מעולת בהמה דבעולת בהמה אין מועלין בעורה כי עורה לכהנים יח] (ובחטאת) ה)[ובעולת] העוף מועלים אף בעורה ואף יט] משתצא לבית הדשן מועלין בה כך נראה למורי הרב רבינו פרץ שי': ו) **עולת העוף מועלין בה כו'.** כמו שפיר' גבי חטאת העוף כך הוא בעולה: **מיצה דמה.** דגבי חטאת העוף נקט הוזה משום דבחטאת העוף איכא הזאה ומיצוי אבל בעולה ליכא אלא מיצוי פירוש שסוחט הבשר כ] והדם יוצא בדוחק ומתמצה והזאה היינו כא] נותז הדם למרחוק: **ומועלין בה עד שתצא לבית הדשן.** פי' אף לאחר שנשרפה לפי שעדיין צריך להוציא הדשן מחוץ למחנה אבל מכאן ואילך הרי נעשית מצותה ואין מועלין בה: **פרים הנשרפים.** פר העלם דבר של צבור ופר כהן משיח ופר יום הכפורים ושעירים הנשרפים שעיר יום הכפורים ושעיר עבודת כוכבים: **הוכשרו ליפסל בטבול יום.** תימה למאי הילכתא הוכשרו ליפסל בטבול יום כו' דאי לאכילה והלא פרים הנשרפים אין בהם אכילה לכהנים ואי ליפסל להקריב אימוריהם קאמר מכל מקום גבי פר ושעיר של יום הכפורים ליכא למימר הכי שהרי משל צבור הם ובאים בטומאה כב] ויש לומר לענין לשורפו בבית הדשן ששורפין בו את הפסולין קאמר שהיה להם לפסולין בית הדשן לעצמן כדאמרינן פרק טבול יום (זבחים דף קד:) כג] ז)(גבי) ג' בית הדשנים היו שם: **הוזה דמן.** פירוש על כד] הפרוכת ועל מזבח הזהב כדאמרינן פרק איזהו מקומן (שם דף מז.) ומועלין בהם עד שיותך הבשר אבל משניתך הבשר אין מועלין שהרי נעשית מצותו: **אין מועלין בעורות אבל מועלין בבשר.** כה] דמשאחר שורק דמה זכה המזבח בבשר והוה ליה ח) קדשי ה': **והכהנים בעורות.** כו] ונפקי להו מכלל קדשי ה' כדאמרינן (זבחים דף קג.) כל שלא זכה המזבח בבשר לא זכו הכהנים בעור: **אבל מועלין בבשר עד שתצא לבית הדשן.** דאכתי לא נעשית מצותו שצריך להוציאה לבית הדשן אבל גבי פרים ושעירים הנשרפים אין בהן הוצאה לבית הדשן שגם הם נשרפין הילכך אין מועלין בהן משהותך הבשר:

קרמו פניה בתנור הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים. משום דתנור מקדש הלחם בקרימת פנים וי"ס שאין גורסין ובלינה דהא תנן ט) פרק שתי הלחם (מנחות דף ק:) כז] נאפות מבערב ואין דוחות לא שבת ולא יום טוב ואי לינה פסלה בהו אם כן כשנאפה מבערב הרי הם כח] פסולים למחר בלינה ואור"י דגרס שפיר דמדקתני קרמו כט] בתנור הוכשרו ליפסל כו' אלמא אית ליה תנור מקדש ל] לחם ואם כן ע"כ לינה פסלה ואם כן אפייתו דלחם דוחה השבת דהכי דייק בפרק רבי ישמעאל (מנחות דף עב:) בסופו ומשנה דפרק שתי הלחם (שם דף צה:) אית ליה דתנור אין מקדש ולהכי קאמר דאין אפייתו דוחה יום טוב לא] ואם תאמר כיון דאית ליה לתנא דמתני' תנור מקדש למה לי קרמו פניה כניסתו בתנור ליקדשיה דהא כלי שרת מקדש ויש לומר דמשום טבול יום נקטיה דקסבר חולין שנעשו על טהרת הקודש לאו כקדש דמו (חולין דף לה:) והא דכלי שרת מקדש היינו דוקא כשנעשה כל הראוי ליעשות בו לב] והיינו כשנקרם:

לשחוט עליהן הזבח. כלומר כיון דקרמו פניה מיד יש לג] להם תורת לחם (עליהם) לשחוט את הזבח עליהם אבל לא קרמו לא דגבי שחיטת הזבח כתיב לחם ואין קרוי לחם אלא אם כן קרם הלחם: **נזרק דמן של כבשים חייבין עליהן כו'.** פירוש עליהן על הכבשים י): **ואין מועלין בהן.** ואם תאמר מעילה הוא דליתא הא איסורא איכא והא ממונא דכהן הוא כדמסיק לעיל לד] בספ"ק (דף ז.) וכי תימא כדקאמר לעיל לא נצרכא אלא לרבי עקיבא כו' דהא אפילו לרבי עקיבא אינן מועלין לה] לשתי הלחם דאינו גוף הכבשים ויש לומר דנקט ואין מועלין אגב הני דלעיל וכן נ"ל בלחם הפנים: **קרבו הבזיכים חייבין עליהם משום פיגול כו'.** הבזיכים הרי הם מתירים הלחם לו] הסילוק של בזיכים כמו הקמילה והסילוק למזבח כמו הילוך לקומץ ומקטירים הבזיכים כמו שמקטירין הקומץ: **אין מועלין בשירים.** דהא אית בהו היתר לכהנים:

הקומץ והלבונה. פירשתי בארוכות בזבחים (בפרק לז] כ) שני דף כ.): **קדשו בכלי הוכשר ליפסל כו'.** לא נקט קדשו בכלי משום קומץ דמעיקרא נמי קודם שנתן הקומץ בכלי לח] קדשו והוכשר ליפסל בטבול יום ל) מקודש בכלי ראשון עם המנחה כולה קודם שקמץ כדתנן לקמן (דף ט.) המנחות מועלין בהן משהוקדשו קדשו בכלי הוכשרו ליפסל בטבול יום אלא אגב לט] הנך דנקט קדשו בכלי נקט ליה: **ופיגול אין בהן.** דכולם אין להן מתירין וכל דבר שאין להן מתירין אין חייבין עליו משום פיגול ומנחת נסכים אי מיירי בבאה בפני עצמה כדאמרינן התם (זבחים דף מד.) מביא אדם זבחו היום מ] ומכאן עד עשרה ימים נסכים אתיא ככולי עלמא דאין לה מתירין ואי בבאה עם הזבח פלוגתא דרבי מאיר ורבנן בסוף פ' בית שמאי (זבחים דף מג.) ר' מאיר סבר פיגל ורבנן סברי לא פיגל ואתיא מתני' כרבנן ובלינה דקתני אי מיירי בבא מן הזבח ר"ל שקיעת החמה מא] דבתמורה חשיב להו דבר שדרכו ליקרב ביום ואי בבאה בפני עצמה מוכח בתמורה בפ' יש בקרבנות (דף יד:) דקריבה אפילו בלילה ועמוד השחר פסלתו ואם כן נצטרך לפרש לינה עמוד השחר: **אבל לאיטמויי לא.** מב] (ולפי) מ)[פירוש] שהטבול יום אינו עושה מג] אותה טומאה לטמא אחרים מתני' רבנן היא:

תחלה

מסורת הש"ם

א) [צ"ל עליה], ב) תוספתא דטהרות פ"א ה"ג [סוטה כט: ע"ש נדה עא: ע"ש], ג) דתנן, ד) צ"ק, ה) [ועיין תוספות יום טוב ד"ה עולת העוף], ו) אלו דיבורים מעולת עד ד"ה הקומץ שייך למתני' דף ט. ומד"ה הקומץ עד ד"ה אבל שייך למתני' דף י., ז) צ"ק מ"ז, ח) קדשי ה' והכהנים הד"א צ"ק, ט) פ' שתי הלחם דאין דוחות לא שבת ולא יו"ט ונאפות מבערב א"כ כשנאפה מבערב הרי הם פסולים למחר בלינה אלא ע"כ דאין לינה פסלה בהו ואור"י דגרס שפיר כו' צ"ק, י) [הלחמים רש"ש], כ) [צ"ל פ"ד דף מה: ד"ה אבל], ל) משקדשו בכלי ראשון צ"ק, מ) צ"ק,

מוסף רש"י

טבול יום תחלה לקדש. מעלה עשו בקודש להיות טבול יום אלו כראשון לטומאה ויטמא שנים בקדש זה מזה, שאוכל שנוגע בטבול יום נעשה שני ועושה את חבירו שלישי ושניהם קרויין טמאין שמקלקלין את אחרים והשלישי פוסל את הרביעי להיות הוא עצמו פסול אבל לא יפסול את אחרים במגעו (סוטה כט:).

רבינו גרשום

צורתו: אבל לאכילה. להתירו לאכילה לא אמר שתהא זריקה מועלת והיינו דקאמר הא איסורא איכא:

סליק פירקא

הוכשרה ליפסל. כלומר משמלקה ניתוספה בה קדושה שהיא נפסלת אם נגע בה טבול יום או מחוסר כפורים ובלינה: הוזה דמה חייבין עליה משום פיגול. דהזאה דעוף במקום זריקה דבהמה קאי דהזאה קובעת פיגול כשחישב בו קודם לכן כמו זריקה דבהמה. ושוב יש בו איסור נותר וטמא: ואין בה מעילה. דכיון דהוזה דמו יש בו היתר לכהנים: אבל איטמויי לא שתטמא אחרים לא: מתניתין מני. דקתני הוכשרה ליפסל ולא ליטמא: רבנן היא. דאמרי כשם שפוסל טבול יום משקין תרומה ואוכלי תרומה ואינו מטמא כדתנן ואלו פוסלין בתרומה כו' וטבול יום כך פוסל אוכלי קדש ומשקי קדש ולא מטמא:

עין משפט נר מצוה

א א מיי' פ"ב מהלכות מעילה הלכה ו:
ב ב מיי' פ"ב מהלכות טומאת אוכלין הל' ז ופ"י מהל' אבות הטומאה הלכה ג:
ג ג מיי' פ"א מהלכות פסה"מ הלכה לז:
ד ד מיי' פ"ב מהלכות מעילה הלכה ו:

שיטה מקובצת

א] לאכילה לא מרצה תיבת הוא ואות ד' נמחק: ב] הוכשרה ליפסל בטבול אות ה' נמחק: ג] חייבין עליה משום אות ו' נמחק: ד] ולא נהירא דמה תיבת נראה נמחק: ה] ר"ע דהול"ל ע"כ: ו] קאמר הכא כי: ז] בפיגול אבל אינו חושש למתני אותם דינים לשם דבכל מקום אמר הכי אבל כו' ס"א והא דקאמר לשריפה ה"ק כלומר הא דקאמר ר"ע זריקה מועלת ליוצא מ"מ לשריפה עומד ולא קאמר דזריקה מועלת כי אם לחייב משום פיגול ונותר וטמא ולא להתיר באכילה אבל אינו חושש למיתני אותם דינים: ח] מיד דלאכילה לא מרצה תיבות דלא פליג אמתני' נמחק: ט] קדשים פירוש שמתו או ששינה מקומם ולומר לנו דאע"ג דפסולין מ"מ לא פקעא קדושתייהו מינייהו ומועלין בהם ומכאן ואילך איירי בקדשים העשויים בהכשר הס"ד: י] כלומר דאם נגעו בה פסול: יא] ובלינה וא"ת מאי קאמר ובלינה הלא קודם הזאה איירי הכא מדקאמר בתר הכי הוזה דמה משמע דעד השתא לא איירי בהוזה ואי אפשר בלינת יום ולילה אלא לאחר הזאתו וי"ל דר"ל בלינת: יב] ההזאה נעשית ביום: יג] מתחיל לינת של יום ולילה דמשעת מליקה מונין: יד] גבי בהמה קדשי קדשים: טו] כדי ליזרק ולהזות ה"נ גבי עוף דלא: טז] כולהו שהרי פרים ה"נ לא סלקי לגבוה כי אם האימורין: יז] לפי שקודם לעולה ועולת העוף תיבות שהיא קודמת נמחק: יח] לכהנים ובעולת העוף תיבת ובחטאת נמחק: יט] ואף לאחר הקטרה עד שתצא לבית אות מ' נמחק: כ] הבשר בדוחק והדם יוצא: כא] היינו שניתז הדם על המזבח מן הצואר הס"ד: כב] בטומאה דטומאה הותרה בצבור וי"ל: כג] יום דשלשה בתי דשנים היו שם: כד] על אותן שהן לפני ולפנים א) עשה בין הבדים ואחרים על: כה] בבשר דמאחר שנזרק אות ש' נמחק: כו] בעורות דכתיב עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה ונפקי: כז] הלחם שתי הלחם נאפות: כח] הם פסולות בלינה למחר ואור"י דגרס ליה שפיר: כט] קרמו פניה בתנור: ל] מקדש לה וא"כ ע"כ לינה פסלה ואפייתו דידהו דוחה השבת: לא] יו"ט ואינו נפסל לא בטבול יום ולא במחוסר כפורים כיון דתנור אינו מקדש וא"ת: לב] בו והתנור נעשה לאפות בו הפת וא"כ בעינן שיקרמו פניה א"נ נקט קרמו פניה משום סיפא (כדי) תיבות והיינו כשנקרם נמחק: לג] יש תורת תיבת להם נמחק: לד] לעיל ואין לומר כדקאמר: לה] מועלין בשתי הלחם כיון דאינו כגוף הכבשים כדאמר במנחות דהא דקאמר ר"ע היינו בזבחים גופיה וי"ל: לו] הלחם כדכתיב והיה ללחם לאזכרה וילפינן אזכרה אזכרה ממנחות וסלוק של בזיכים הוי תחת הקמיצה וההילוך למזבח כמו הילוך של קומץ ומקטיר הבזיכים: לז] בפ' ב"ש: לח] בכלי לקדשו הוכשר ליפסל בטבול יום כו' שכבר הוקדש בכלי ראשון: לט] אגב אינך דנקט תיבת הנך נמחק: מ] היום ונסכיו מכאן: מא] החמה ובתמורה חשיב ליה דבר: מב] לפי שהטבול. אות ו' נמחק: מג] תיבת אותה נמחק:

א) נראה דצ"ל הזה בין הבדים ואחר זה על הפרוכת.